

Geschiedenis van het Zuiderpark

Dit verhaal gaat over de geschiedenis van het Zuiderpark. Je (groot)ouders willen dit verhaal misschien wel aan je voorlezen.

Je staat nu in het Zuiderpark. Kijk eens om je heen. Hoe ziet het park eruit? Je ziet gras-, speel- en sportvelden en uitlaatplaatsen voor honden. Hier en daar staat een bankje voor wie wil rusten en genieten van de bomen, vogels en vijvers. Het park is aangelegd voor de mensen uit de buurt.

Toen dit park net was aangelegd, zag het er helemaal anders uit. Er was bijvoorbeeld een kinderspeelvijver waar in de zomer heel wat kindervoetjes doorheen gingen. En er was een breihoekje, een rozentuin en een vogelvoederplaats. Toen woonden er al veel mensen in de buurt die konden genieten van het park.

Daarvoor was er geen park en woonden er veel minder mensen. Waar nu dok Zuid staat, liepen vroeger schapen. Ga je mee terug in de tijd?

Duizend jaar voor Christus (3000 jaar geleden) woonden hier al mensen. Dat weten we omdat er in de buurt van het park opgravingen zijn gedaan en men resten van boerderijen en schuurtjes heeft gevonden uit die tijd.

Zo'n 500 jaar geleden woonden er heel wat meer mensen. Zij woonden in een kleine plaats met boerderijen en een watermolen. Zo een plaats heet een nederzetting. En deze nederzetting heette 'Wormen'. In het noorden ervan lag de Wormensche enk en in het zuiden het Wormensche veld. Een enk is een akkerland waar de mensen samen groenten en graan voor zichzelf en hun dieren lieten groeien. Elk jaar werd er schapenmest op gegooid. Vroeger hielden boeren meestal schapen als dieren, geen koeien zoals nu. De schapen werden 's nachts op stal gehouden om ze te beschermen tegen

wolven die toen nog in Nederland leefden. Men had ontdekt dat wanneer mest een jaar lang in de stal vertrapt werd door schapen en er plaggen heide doorheen werden gemengd, dat goede mest opleverde. Elk jaar werd het land zo een paar millimeter hoger. In enkele eeuwen tijd werd de Wormensche Enk zo'n 1,5 meter hoger en is daarmee de dikste enk van Apeldoorn. Het Wormensche veld was een natter lager geleden gebied. Hier graasden in de zomer de dieren.

Er kwamen steeds meer mensen dus was er meer akkerland, voedsel en stookhout nodig. Hierdoor werden er meer schapen gehouden en meer bos gekapt. Zo verdween er veel bos in en rond Apeldoorn en kwam er heide in de plaats. Het buurtschap 'Wormen' bestond tot 1900 (100 jaar geleden) nog steeds uit heide en enk met boerderijen en watermolens. Waar nu het park ligt lagen natte heidevelden.

Daarna veranderde er veel. Het Apeldoorns kanaal werd gegraven en er werd een spoorweg aangelegd. Goederen konden nu vervoerd worden met boot of trein. Er kwamen daarom veel bedrijven in de buurt van het kanaal en het buurtschap Wormen. Voor de arbeiders werden woningen gebouwd en zo groeide het buurtschap uit tot een wijk. Nog voor de oorlog werd de eerste hoogspanningsleiding geplaatst. En men bleef huizen bouwen. Ook na de oorlog. Alle heide was toen verdwenen; de boerderijen ook.

In 1952 kwam het plan om in de wijk 'Wormen' een wijk-, kijk-, speel- en sportpark aan te leggen. De grond uit de grote vijver zou als ophoogzand gebruikt worden voor het industrieterrein. Er werd een mooie tekening van het park gemaakt en alvast een strook groen gemaakt. Pas tien jaar later werd de eerste boom echt geplant. Toen ontstond ook de naam 'Zuiderpark'. Ook duurde het vijf jaar voordat de kinderspeelvijver werd gegraven. In 1969 was die vijver klaar, 15 cm diep en met chloorwater

gevuld waar heel wat kinderen de zomer hebben doorgebracht. Deze vijver is er nu niet meer. Enkele andere bouwwerken uit die tijd nog wel zoals de grote parkvijver met vogelvoederplaats, en de stenen sportveldjes.

In 2009 verandert het park met de komst van dok Zuid, het grootste kulturhus van Gelderland. In de toekomst wil men bij dok Zuid extra speelelementen voor kinderen plaatsen. Ook wil men de Kaijersbeek weer voor een deel door het Zuiderpark laten lopen en de hoogspanningsleidingen onder de grond brengen.

Zo zie je dat door de eeuwen heen een gebied steeds verandert.

Van boven naar onder: het stenen sportveldje, de skatebaan en het nieuwe dok Zuid.